Dosarul nr. 4r-1149/23 *(4-20124264-02-4r-23032023)*
Judecător: Gheorghe Balan

D E C I Z I E
În numele Legii

17 iunie 2024 mun. Chișinău
Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău
Având în componența sa:
Președintele ședinței, judecător: Oxana Robu
Judecători: Silvia Cecan și Marina Anton
A examinat în ordine de recurs, *fără participarea părților,* recursul declarat de directorul Serviciului Vamal, Igor Talmazan împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 27 februarie 2023 în cauza contravențională în privința lui **Petrov Victor *******, învinuit în comiterea contravenției prevăzute de art. 265 Cod contravențional al RM,

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
în procedura instanței de fond: 29.11.2022-27.02.2023;
în procedura instanței de recurs : 23.03.2023-17.06.2024.
Procedura de citare legală a fost efectuată.

Asupra recursului declarat de directorul Serviciului Vamal, Igor Talmazan împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 27 februarie 2023 în cauza contravențională în privința lui **Petrov Victor *******, învinuit în comiterea contravenției prevăzute de art. 265 Cod contravențional al RM, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău-

C O N S T A T Ă:

1. La 07 noiembrie 2019, angajații Serviciului Echipe Mobile „Centru” a Direcției Investigare Fraude Vamale a Departamentului Antifraudă și Conformare a Serviciului Vamal al Republicii Moldova au stopat regulamentar mijlocul de transport de model „Mercedes Benz 412 D”, cu n. î. *****, condus de către Petrov Victor *****, fiind stabilit faptul că ultimul transporta legume în stare proaspătă pentru comercializare la Piața Agricolă „Revenco” din mun. Chișinău – 400 kg varză de pechin și 900 kg broccoli – fără acte de proveniență în valoare, conform Raportului Secţiei reglementări tarifare şi netarifare din cadrul Biroului Vamal Centru din 03 decembrie 2019, de 33601 lei, pentru care a prezentat ulterior factura fiscală seria II0507219 din 07 noiembrie 2019, eliberată de către GȚ „Petrov Victor *****”, în legătură cu care fapt, la 25 septembrie 2020, de către Șeful

interimar al Serviciului Echipe Mobile „Centru” a Direcției Investigare Fraude Vamale a Departamentului Antifraudă și Conformare a Serviciului Vamal al Republicii Moldova, Gîrbu Ruslan a fost întocmit procesul-verbal, nr. 285/20 cu privire la contravenția prevăzută de art. 265 Cod contravențional – „*achiziționarea, păstrarea, transportul, comercializarea mărfurilor, produselor ori a materiei prime fără dovada originii și a proveniență lor, dacă dispunerea de o asemenea dovadă este obligatorie conform legii”.*

Tot atunci agentul constatator Şeful interimar al Serviciului Echipe Mobile „Centru” a Direcției Investigare Fraude Vamale a Departamentului Antifraudă și Conformare a Serviciului Vamal al Republicii Moldova, Gîrbu Ruslan a decis remiterea materialelor cauzei nominalizate în adresa Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani pentru examinare în fond, cu propunerea de a aplica în privința lui Petrov Victor ***** a sancțiunii contravenționale sub formă de amendă în mărime de 90 unități convenționale în sumă de 4500 lei și cu aplicarea măsurii de siguranță „confiscare specială.

2. Prin *hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 27 februarie 2023* s-a încetat procesul contravențional pornit în conformitate cu art. 265 Cod contravențional în privința lui Petrov Victor ***** pe motivul intervenirii prescripției răspunderii contravenționale.

S-a respins ca neîntemeiată solicitarea Șefului interimar al Serviciului Echipe Mobile „Centru” a Direcției Investigare Fraude Vamale a Departamentului Antifraudă și Conformare a Serviciului Vamal al Republicii Moldova, Gîrbu Ruslan privind aplicarea măsurii de siguranță confiscarea specială prin încasarea de la Petrov Victor ***** în beneficiul statului a sumei de 33601 lei.

3. *Împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 27 februarie 2023 a declarat recurs directorul Serviciului Vamal, Igor Talmazan prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeaşi instanţă, în alt complet de judecată şi în cazul în care instanța de recurs va considera că recursul declarat de către Serviciul Vamal împotriva hotărîrii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 27.02.2023 a fost declarat cu omiterea termenului, în temeiul art.469 Cod Contravențional al Republicii Moldova solicită repunerea în termen a cererii de recurs.*

În motivarea recursului agentul constatator a menționat că, nu a fost prezent la pronunțarea hotărârii, consideră că termenul de 15 zile prevăzut de art.468 alin.(l) al Codului Contravențional al Republicii Moldova, a început să curgă din data de 06.03.2023.

Totodată, în caz de instanța va considera că cererea de recurs a fost depusă cu omiterea termenului prevăzut de art.468 alin.(l) Cod Contravențional al Republici Moldova, solicită în temeiul art.469, repunerea în termen din motivul că, agentul constatator a lipsit la pronunțarea hotărârii.

Serviciul Vamal contestă hotărârea vizată, o consideră ilegală şi pasibilă casării din următoarele considerente: la examinarea demersului înaintat instanța de fond nu a luat în considerare fapta contravențională imputată ultimului în raport cu circumstanțele expuse şi probate în cadrul procesului contravențional gestionat de către Serviciul Vamal. în cadrul procesului contravențional s-a stabilit că cet. Petrov Victor transporta legume în asortiment, pentru care nu a putut prezenta careva acte de proveniență sau origine a acestora.

A invocat că nu a fost probată în nici un mod proveniența sau originea acestora. Or, este expres stabilit obligativitatea dovezii provenienței sau originii mărfii prin prevederile, Regulamentului cu privire la transportul auto de mărfuri din 09.12.1999, aprobat de către Ministerul Transporturilor şi Infrastructurii Drumurilor (Monitorul Oficial nr.42-44/141 din 20.04.2000), care reglementează condițiile de transportare a acestor categorii de mărfuri, inclusiv actele de însoțire, ce ar proba proveniență acestora, cît şi prin prevederile art.18 pct.(2) al Legii cu privire la comerțul interior nr. 231 din 23.09.2010, potrivit căruia: „ se interzice plasarea pe piață a produselor în lipsa actelor de însoțire referitoare la calitatea, cantitatea şi securitatea lor, emise conform reglementărilor tehnice, sanitare şi contabile în vigoare ”, fapt total omis de către instanța de fond.

Reiterează că instanța şi-a motivat hotărârea adoptată doar prin prisma unor argumente neclare şi total omite prevederile art.458 Cod Contravențional al Republicii Moldova.

Atrage atenția instanței de recurs asupra faptului că nici una din condițiile stabilite de articolul 458 Cod Contravențional nu au fost determinate de către instanța de fond.

Menționează recurentul că instanța de fond, la adoptarea hotărârii contestate s-a limitat doar la expunerea unor temeiuri formale si nefondate, făcând totalmente abstracție de la aspectul faptic. Or, conform prevederilor art.460 Cod Contravențional al Republicii Moldova instanța urma să se pronunță prin hotărâre asupra aspectelor faptice si juridice ale cauzei.

Opinează că instanța de fond a fost încetat procesul contravențional pentru comiterea vădită de către cet. Petrov Victor a prevederilor art.265 Cod Contravențional al Republicii Moldova, doar pe motive formale.

4. În conformitate cu art. 3 alin. (1) Cod de Procedură Penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

La judecarea recursului, Colegiul Penal reieșind din modificările operate prin Legea nr. 245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional”, în vigoare din 22.08.2023), în temeiul art. 447 alin. (1), (2) Cod de Procedură Penală (în redacția Legii nr. 245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative

(modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional”, în vigoare din 22.08.2023), Colegiul Penal a dispus examinarea cauzei penale în ordine de recurs, în lipsa părților, fiindu-le comunicat acestora despre data, ora și locul examinării cauzei penale și cu acordarea dreptului depunerii referinței.

În conform art.471 alin.(1) alin.(1) Cod Contravențional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților.

Fiind notificate de către instanța de recurs părțile la proces, în conformitate cu art.471 alin.(2) Cod Contravențional, agentul constatator, și contravenientul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Chișinău, referințe, completări la cererea de recurs, sau alte cereri/demersuri, însă acestea trebuie să parvină la instanța de recurs, cu cel puțin 1 (una) zile înainte de data ședinței de judecată. Deci, cauza contravențională se va examina în lipsa părților în procedură scrisă.

5. Examinând hotărârea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, audiind părțile, cercetând materialele cauzei, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău consideră necesar de *a respinge recursul declarat de directorul Serviciului Vamal, Igor Talmazan împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 27 februarie 2023, ca fiind depus peste termen,* reieșind din următoarele considerente.

5.1. În conformitate cu prevederile art. 473 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod Contravențional, judecând recursul, *instanța respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este tardiv.*

În același context, potrivit art.468 alin.(1) și (2) Cod contravențional, recursul împotriva hotărârii judecătorești contravenționale se declară în termen de 15 zile. Recursul se depune în instanța de judecată a cărei hotărâre este atacată. Persoana deținută poate depune recurs și la administrația locului de deținere, care este obligată să-l expedieze imediat instanței de judecată a cărei hotărâre este atacată.

Art.469 alin.(1) Cod contravențional, prevede repunerea în termen a recursului. Recursul declarat cu omiterea termenului prevăzut de lege, dar nu mai târziu de 15 zile de la începutul executării sancțiunii sau perceperii despăgubirii materiale, se consideră depus în termen dacă instanța a constatat că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate sau de neinformarea despre adoptarea hotărârii a participantului la proces, care nu a fost prezent la judecarea cauzei, nici la pronunțarea hotărârii asupra ei.

5.2. În speță, potrivit materialelor cauzei Colegiul constată că, hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani a fost pronunțată la data de 27 februarie 2023, recursul directorul Serviciului Vamal, Igor Talmazan fiind înregistrat conform ștampilei de intrare la data de 17 martie 2023 (a se vedea f.d.170).

Instanța de recurs menționează faptul că, la data de 27 februarie 2023, copia hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani a fost expediată în adresa Serviciului Vamal al Republicii Moldova prin intermediul poștei terestre (mun. Chișinău str. N. Starostenco) însă cu toate astea recursul a fost depus cu încălcarea termenului de atac la data de 17 martie 2023 (a se vedea f.d.170).

Referitor la repunerea în termen de declarare a recursului, din motiv că agentul constatator nu a participat la pronunțarea hotărârii, Colegiul penal o respinge ca fiind neîntemeiată, or se conchide că agentul constatator a cunoscut, sau, în virtutea obligațiilor sale de serviciu, trebuia să cunoască și să se informeze despre statutul dosarului contravențional la care a participat în calitate de agent constatator, precum și despre soluția pronunțată în prezenta cauză prin hotărârea primei instanțe.

Respectiv potrivit procesului verbal al ședinței de judecată din 27.01.2023 (f.d. 159-160), Colegiul atestă că agentul constatator din cadrul serviciului vamal, Gîrbu Ruslan a fost prezenta la ședința de judecată, și respectiv fiind în cunoștință de faptul că pronunțarea hotărârii s-a amânat pentru data de 27.02.2023, prin urmare agentul constatator urma să depună toată diligența pentru a se prezenta la pronunțarea hotărârii, or pentru a solicita copia hotărârii, ținând cont de faptul că aceasta urma a fi atacată cu recurs în termen de 15 zile, circumstanțe care au fost omise de agentul constatator din motive neîntemeiate.

Astfel, Colegiul reține că, de către agentul constatator a solicitat repunerea în termen, însă careva argumente plauzibile în vederea motivării termenului omis, nu au fost invocate colegiului.

5.3. Nu există motive legale pentru ca instanța să repună recursul în termen. Nici recurentul nu a invocat motive plauzibile pentru care a depășit termenul de atac al hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 27 februarie 2023 şi nu a prezentat probe concludente care ar servi drept temei de repunere în termen a recursului, agentul constatator nu a invocat nici un motiv care ar putea fi pus la baza restabilirii termenului de atac. Din materialele cauzei rezultă că, la data de 27 februarie 2023 copia hotărârii a fost expediată în adresa agentului constatator prin intermediul poștei terestre, însă recursul fiind depus abia la data de 17 martie 2023, adică peste termenul de atac de 15 zile.

În această ordine de idei, este cert că, depunând cererea de recurs la 17 martie 2023, împotriva hotărârii pronunțate la 27 februarie 2023, adică în afara termenului legal, agentul constatator a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională. Instanța de recurs reiterează că exercitarea unui drept de către titular nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează şi instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

La caz, pertinentă speței este și jurisprudența CtEDO *în cauza Avramenco contra Moldovei și Ponomaryov contra Ucrainei*, unde Curtea a statuat că participantul la proces, care cunoaște despre faptul desfășurării în privința sa a unui proces judiciar, este obligat de sine stătător să se intereseze de mersul procesului și examinarea cauzei în lipsa acestuia nu va constitui o încălcare a art.6 CEDO.

5.4 Din aceste considerente, instanța va aplica excepția tardivității formulării recursului și-l va constata ca fiind tardiv, or, conform art.230 alin.(2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Din considerentul dat, Colegiul conchide că, recursul nu se încadrează în termenul legal, fiind depus tardiv, astfel că repunerea recursului în termen, de către instanța de recurs, ar echivala cu avantajarea unei părți în defavoarea alteia, prin extinderea termenului legal de prescripție și revizuire a hotărârilor judecătorești, ceea ce în accepțiunea CEDO *(Ghirea versus Republica Moldova)* urmează a fi interpretat ca încălcare a principiilor securității juridice, cât și a egalității armelor, ceea ce duce la violarea art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului - dreptul la un proces echitabil, care urmează a fi respectat cu referință la partea acuzării și a apărării, fără discriminare.

În aceste circumstanțe, Colegiul penal nu se va expune asupra motivelor invocate în recurs, ori, instanța nici nu purcede la examinarea fondului recursului în contextul adoptării soluției de respingere a recursului ca depus peste termen sau inadmisibil și nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel (recurs) nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui recurs exercitat în mod legal.

6. Astfel, se conchide că, recurentul neîntemeiat a omis termenul pentru declararea recursului împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 27 februarie 2023 și din aceste motive recursul se respinge ca depus peste termen, cu menținerea fără modificări a hotărârii instanței de fond.

7. În conformitate cu prevederile art. art. 473 alin. (1) pct. 1), lit. a), 474 Cod Contravențional al RM, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, -

D E C I D E:

Recursul declarat de directorul Serviciului Vamal, Igor Talmazan împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 27 februarie 2023 în cauza contravențională în privința lui **Petrov Victor *******, învinuit în comiterea contravenției prevăzute de art. 265 Cod contravențional al RM, *se respinge ca fiind depus peste termen, cu menținerea hotărârii fără modificări.*

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecător: ***Oxana Robu***

Judecător: ***Silvia Cecan***

Judecător: ***Marina Anton***